

Nr 130

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse av viss kronan tillhörig mark m. m.

(1:a avd.)

1:o) **Försäljning av ett område av Livregementets grenadjärers övningsfält i Örebro.** I propositionen nr 185 har Kungl. Maj:t (punkt 1, s. 2—5 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955) föreslagit riksdagen medgiva, att till Örebro stad må försäljas ett i berörda statsrådsprotokoll omnämnt område om cirka 18 000 kvadratmeter jämte vissa därå uppförda byggnader för en köpeskilling av 72 300 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som finnes angivna i ett rörande försäljningen upprättat köpeavtal.

Fortifikationsförvaltningen har, å kronans vägnar, med drätselkammaren i Örebro, å stadens vägnar, träffat ett den 3 och den 11 mars 1955 dagtecknat avtal, enligt vilket, under förutsättning av Kungl. Maj:ts och stadsfullmäktiges i Örebro godkännande, till Örebro stad försäljes ett område om cirka 18 000 kvadratmeter av Livregementets grenadjärers övningsfält i Örebro för en köpeskilling av 72 300 kronor. Staden avser att utnyttja området, som utgör delar av stadsägorna nr 709, 1181 och 1182 i Örebro, för bostadsbebyggelse. Inom området finns uppförda fyra kronan tillhöriga byggnader, nämligen ett bostadshus, ett brygghus, en ladugårdsbyggnad och en monterbar potatiskällare, vilken sistnämnda byggnad dock icke avses ingå i försäljningen.

I avtalet har intagits bestämmelser, varigenom garanti vinnes för att hyresrätt till minst hälften av de planerade bostadslägenheterna inom området kommer att erbjudas personal vid garnisonen i Örebro.

Då området utan större olägenheter synes kunna avstås av försvaret tillstyrker departementschefen försäljningen till det pris och på i huvudsak de villkor i övrigt, som preliminärt överenskommits.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka, att ifrågavarande område och byggnader få försäljas till det pris och på i huvudsak de villkor i övrigt, som preliminärt överenskommits.

I likhet med departementschefen räknar utskottet med att städers m. fl. behov av att förvärva mark av försvaret för bebyggelse m. m. tillgodoses

i största möjliga utsträckning. Detta förutsätter emellertid, att, då fråga är om mark, som är av sådan betydelse som övningsfält, kasernområde eller dylikt, att den icke utan olägenhet kan avstås med mindre annan mark erhålles som kompensation, medel senare ställas till förfogande för erforderligt kompensationsförvärv.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att till Örebro stad må försäljas ett i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnt område om cirka 18 000 kvadratmeter jämte vissa därå uppförda byggnader för en köpeskilling av 72 300 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som finnas angivna i ett rörande försäljningen upprättat köpeavtal.

2:o) **Försäljning av ett område av stadsägan nr 18 i Örebro.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 5—7) medgiva, att av kronan tillhöriga stadsägan nr 18 i Örebro må till Örebro stad försäljas ett område om cirka 1 130 kvadratmeter med därå uppförd ridhusbyggnad för en köpeskilling, utgörande för marken ett efter ett pris av 65 kronor per kvadratmeter beräknat belopp och för byggnaden 65 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som finnes angivna i ett rörande försäljningen upprättat köpekontrakt.

Fortifikationsförvaltningen har, å kronans vägnar, med drätselkammaren i Örebro, å stadens vägnar, den 7 och den 10 mars 1955 träffat avtal, enligt vilket, under förutsättning av Kungl. Maj:ts och stadsfullmäktiges i Örebro godkännande, till Örebro stad försäljes ett område om cirka 1 130 kvadratmeter av stadsägan nr 18 i Örebro med å stadsägan uppförd ridhusbyggnad mot en köpeskilling, utgörande för marken ett efter ett pris av 65 kronor per kvadratmeter beräknat belopp och för byggnaden 65 000 kronor.

Då området med därå uppförd ridhusbyggnad synes kunna avstås av försvaret utan större olägenhet tillstyrker departementschefen försäljningen till det pris och på i huvudsak de villkor i övrigt som överenskomits i föreliggande förslag till avtal.

Utskottet tillstyrker, att ifrågavarande område och byggnad få försäljas i enlighet med vad departementschefen förordat.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att av kronan tillhöriga stadsägan nr 18 i Örebro må till Örebro stad försäljas ett område om cirka 1 130 kvadratmeter med därå uppförd ridhusbyggnad för en köpeskilling, utgörande för marken ett efter ett

pris av 65 kronor per kvadratmeter beräknat belopp och för byggnaden 65 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som finnas angivna i ett rörande försäljningen upprättat köpekontrakt.

3:o) **Försäljning av ett område av stadsägan nr 1144 i Visby.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 7 och 8) medgiva, att av kronan tillhöriga stadsägan nr 1144 i Visby må till Visby stad säljas ett i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnt område om cirka 7,9 hektar för en köpeskilling av 123 500 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som finnes angivna i ett rörande försäljningen upprättat avtal.

Fortifikationsförvaltningen har, å kronans vägnar, med drätselkammaren i Visby, å stadens vägnar, den 2 och den 4 mars 1955 träffat avtal, enligt vilket, under förutsättning av Kungl. Maj:ts och stadsfullmäktiges i Visby godkännande, till Visby stad försäljes ett område om cirka 7,9 hektar av kronan tillhöriga stadsägan nr 1144 i Visby för en köpeskilling av 123 500 kronor. Området skall av staden användas för bostadsbebyggelse. Enligt avtalet skall en del av dessa bostäder erbjudas personal vid trupperförbanden och staberna i Visby. Genom avtalet upplåtes vidare med nyttjanderätt utan ersättning ett i anslutning till förenämnda område beläget mindre område av stadsägan om cirka 0,73 hektar, att av staden tills vidare användas för parkändamål.

Då det till försäljning föreslagna området synes kunna utan större olägenhet avstås av försvaret anser departementschefen sig böra tillstyrka försäljningen till det pris och på de villkor i övrigt, som preliminärt överenskommits.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att av kronan tillhöriga stadsägan nr 1144 i Visby må till Visby stad säljas ett i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnt område om cirka 7,9 hektar för en köpeskilling av 123 500 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som finnas angivna i ett rörande försäljningen upprättat avtal.

4:o) **Försäljning av stadsägan nr 375 A m. m. i Nora.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 8—13) medgiva, att ett i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnt område om cirka 25 hektar jämte därå uppförda byggnader, utgörande del av det etablissement som tidigare disponerats av Göta trängregementes kompani

i Nora, må försäljas till Örebro läns landsting mot en köpeskilling av 1 000 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som angivits i en rörande försäljningen upprättad promemoria.

De anläggningar, som förut disponerats av Göta trängregementets kompani i Nora (T 2 N), användes nu till en del för den mobiliseringscentral, som enligt riksdagens beslut skall vara förlagd till Nora. Den del av anläggningarna, som icke erfordras för mobiliseringscentralen, användes tillfälligt för olika militära utbildningskurser och av repetitionsövningsförband.

Olika projekt har undersökts rörande den framtida användningen av den del av anläggningarna i Nora, som icke erfordras för mobiliseringscentralen. Sålunda har försvarets fastighetsnämnd undersökt möjligheterna att förlägga infanteriskjutskolan till Nora. Detta har emellertid visat sig icke vara genomförbart. Vidare har förelegat vissa planer att till etablissementet förlägga en civilförvarsskola, men dessa planer är ej längre aktuella.

Örebro läns landsting har nu gjort framställning om att få förvärva anläggningarna i Nora för att därstädes anordna vårdplatser för psykiskt efterblivna.

Försvarets fastighetsnämnd tillstyrker försäljning av den del av etablissementet, som icke tages i anspråk för mobiliseringscentralen. Nämnden framhåller därvid att anläggningarna, med undantag för mobiliseringscentralen, icke permanent erfordras för försvarets räkning och icke heller synes behöva tagas i anspråk för något annat statligt ändamål.

Sedan fortifikationsförvaltningen erhållit i uppdrag att förhandla med landstinget i förevarande fråga, har preliminärt avtal träffats mellan fortifikationsförvaltningen och landstinget om försäljning till landstinget av ett område (stadsägan nr 375 A och del av stadsägan nr 376 A) om cirka 25 hektar, avseende den del av etablissementet som ej erfordras för mobiliseringscentralen. Enligt avtalet, som innefattas i en av parterna under tecknad promemoria, utgör köpeskillingen 1 000 000 kronor. Landstinget har därjämte förklarat sig berett att bekosta anordnandet av vissa för kronan erforderliga ersättningsbyggnader m. m., vilka beräknas draga en kostnad av 160 000 kronor. Tillträdesdagen har bestämts till den 1 oktober 1955.

Vid värdering, som fortifikationsförvaltningen låtit utföra, har värdet av de till försäljning avsedda byggnaderna och markområdena beräknats till i runt tal 1 625 000 kronor. Värderingen har emellertid skett med utgångspunkt i att byggnaderna alltjämt skulle användas för sitt ursprungliga ändamål. Vid bedömandet av skäligheten av det överenskomna vederlaget bör hänsyn tagas till att vissa omändringsarbeten måste vidtagas beträffande byggnaderna innan de kan utnyttjas för landstingets behov. För

landstinget representerar därför byggnaderna ett lägre värde än det som åsatts desamma vid värderingen. Ur samhällsnyttans synpunkt är det vidare att föredraga att ifrågavarande anläggningar utnyttjas för något permanent ändamål i stället för att de, såsom nu är fallet, utnyttjas mera tillfälligt.

På grund av vad nu anförts anser departementschefen sig böra tillstyrka att ifrågavarande markområde jämte byggnader försäljes till landstinget mot en köpeskilling av 1 000 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som angives i den förenämnda promemorian.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka, att ifrågavarande område och byggnader få försäljas. Den föreslagna köpeskillingen synes utskottet böra godtagas. Ej heller vad departementschefen i övrigt anført har givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att ett i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnt område om cirka 25 hektar jämte därå uppförda byggnader, utgörande del av det etablissement som tidigare disponerats av Göta trängregementes kompani i Nora, må försäljas till Örebro läns landsting mot en köpeskilling av 1 000 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som angivits i en rörande försäljningen upprättad promemoria.

5:0) **Överlåtelse av stadsägoområdet nr 1070 m. m. i Arboga.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, s. 13 och 14) medgiva, att till Arboga stads församling må överlåtas i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnda två områden om cirka 5 900 kvadratmeter i Arboga mot en köpeskilling av 100 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som finnes angivna i ett rörande överlåtelsen upprättat avtal.

Mellan fortifikationsförvaltningen, å kronans vägnar, och Arboga stads församlings kyrkoråd har den 9 februari och den 4 september 1954, under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande, träffats avtal, varigenom kronan till församlingen för en köpeskilling av 100 kronor överlätit dels stadsägoområdet nr 1070 om cirka 1 900 kvadratmeter och dels ett område om cirka 4 000 kvadratmeter av stadsägoområdet nr 1071, båda stadsägoområdena ingående i stadsägan nr 1051 + 1070 + 1071 + 1074 i Arboga.

Departementschefen tillstyrker att områdena överlåtes till församlingen mot en formell köpeskilling av 100 kronor. Med hänsyn till överlåtelsens gåvokarakter anses frågan om överlåtelsen böra underställas riksdagens prövning.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen förordat.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att till Arboga stads församling må överlåtas i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnda två områden om cirka 5 900 kvadratmeter i Arboga mot en köpeskilling av 100 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som finnas angivna i ett rörande överlåtelsen upprättat avtal.

6:o) **Överlåtelse av ett till ammunitionsfabriken Zakrisdal hörande markområde.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, s. 14 och 15) medgiva, att i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnt, till ammunitionsfabriken Zakrisdal hörande område om cirka 48 350 kvadratmeter må utan ersättning överlåtas till Karlstads stad på i huvudsak de villkor, som finnes angivna i en rörande överlåtelsen träffad överenskommelse.

Enligt en mellan fabriksstyrelsen, å kronans vägnar, och Karlstads stad den 4 och den 8 december 1953 preliminärt träffad överenskommelse med därtill fogat tillägg överlåter kronan till staden utan ersättning ett till ammunitionsfabriken Zakrisdal hörande markområde att av staden upplåtas för egnahemsbebyggelse, i första hand för personalen vid ammunitionsfabriken. Området, vars värde uppskattas till cirka 12 000 kronor, har en areal av omkring 48 350 kvadratmeter. Området beräknas enligt fabriksstyrelsen icke bli erforderligt för driften vid fabriken. Med hänsyn till angivna omständigheter och då kronan på sin tid erhöll området i gåva av staden anser departementschefen sig böra tillstyrka att området överlåtes till staden utan vederlag.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att ett i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 mars 1955 omnämnt, till ammunitionsfabriken Zakrisdal hörande område om cirka 48 350 kvadratmeter må utan ersättning överlåtas till Karlstads stad på i huvudsak de villkor, som finnas angivna i en rörande överlåtelsen träffad överenskommelse.

Stockholm den 13 maj 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Iwar Anderson, Näsgård, Näsström, Pålsson, Hesselbom, Sundelin, Gustaf Andersson, Birger Andersson, Alfred Nilsson, Thun, Bergman, Elfving, Rikard Svensson, Aastrup och Svärd; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmborg i Skövde, Bergström, Ståhl, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Åkerström, Hoppe, fröken Elmén, herrar Johansson i Mysinge, Thapper, Birke, Nihlfors och Karlsson i Olofström.